

DADES IDENTIFICATIVES								
Assignatura	HISTÒRIA ECONÒMICA MUNDIAL						Codi	16061007
Ensenyament	Economia (2001)						Cicle	1er i 2on
Descriptors	Crèd.	Crèd. teoria	Crèd. pràctics	Tipus	Curs	Període		
	6	4.5	1.5	Troncal	Primer	Primer		
Idioma	Català							
Departament	Economia							
Coordinador/a	TEROL GRAU, VICENT				Adreça electrònica	vicent.terol@urv.cat		
Professors/es	TEROL GRAU, VICENT							
Web								
Descripció general	L'objectiu fonamental d'aquesta matèria és entendre l'economia actual com a resultat històric, de manera que l'anàlisi de la seva formació i evolució permeti detectar-ne el mecanisme de funcionament i els punts de fricció que l'afecten, tot portant a la comprensió dels problemes i reptes econòmics del present. És per això que el programa dóna preferència a l'evolució econòmica més recent, i aprofundeix en la complexitat dels processos econòmics esdevinguts al llarg dels segles XIX i XX.							

COMPETÈNCIES		
TipusA	Codi	Específiques
	A1	Contribuir a la bona gestió de l'assignació de recursos tant en l'àmbit privat com en el públic
	A2	Identificar i anticipar problemes econòmics rellevants en relació amb l'assignació de recursos en general, tant en l'àmbit privat com en el públic
	A3	Aportar racionalitat a l'anàlisi i a la descripció de qualsevol aspecte de la realitat econòmica
	A4	Avaluar conseqüències de diferents alternatives d'acció i seleccionar les millors, donats els objectius
	A5	Emetre informes d'assessorament sobre situacions concretes de l'economia (internacional, nacional o regional) o de sectors de la mateixa
	A6	Redactar projectes de gestió econòmica a nivell internacional, nacional o regional
	A7	Integrar-se en la gestió empresarial
	A8	Identificar les fonts d'informació econòmica rellevant i el seu contingut
	A9	Entendre les institucions econòmiques com a resultat i aplicació de representacions teòriques o formals de l'economia
	A10	Derivar de les dades, informació rellevant impossible de reconèixer per no professionals
	A11	Aplicar a l'anàlisi dels problemes criteris professionals basats en la utilització d'instruments tècnics
TipusB	Codi	Transversals
	B1	Aprendre a aprendre
	B2	Resoldre problemes de forma efectiva
	B3	Aplicar pensament crític, lògic i creatiu
	B4	Treballar de forma autònoma amb iniciativa
	B5	Treballar de forma col·laborativa
	B6	Comprometre's amb l'ètica i la responsabilitat social com a ciutadà i com a professional
	B7	Comunicar-se de manera efectiva i amb asertivitat a l'entorn laboral i com a ciutadà
	B8	Sensibilització amb els temes mediambientals.
TipusC	Codi	Nuclears
	C1	Dominar l'expressió i la comprensió d'un idioma estranger
	C2	Utilitzar com a usuari les eines bàsiques en TIC
	C3	Desenvolupar la vida personal i professional tenint una perspectiva àmplia i global del món
	C4	Moure's amb facilitat per l'espai europeu i per la resta del món
	C5	Expressar-se correctament (tant de forma oral com escrita) a la llengua pròpia

OBJECTIUS				
Objectiu	Tipologia	A	B	C
1. Conèixer els fets econòmics més importants esdevinguts al món	Saber	A9		C5
2. Identificar les característiques pròpies de cada sistema econòmic	Saber	A2 A3 A9		C5
3. Diferenciar els trets de les diverses polítiques econòmiques desenvolupades al segle XX	Saber Saber fer	A2 A4 A9		C5
4. Comparar els diversos models d'industrialització esdevinguts als segles XIX i XX	Saber Saber fer	A3 A9		C5
5. Construir gràfics, quadres i mapes econòmics a partir de sèries estadístiques temporals	Saber fer	A5	B3	C5
6. Contribuir a resoldre situacions econòmiques actuals mitjançant la perspectiva històrica dels fets econòmics	Saber fer Saber estar/ser	A4		C5
7. Avaluar les conseqüències i les implicacions dels fets històrics més importants esdevinguts al segle XX	Saber fer Saber estar/ser		B3 B6	C5
8. Prendre consciència de les dificultats, els costos humans i els problemes que genera el creixement	Saber estar/ser		B6	C3 C5
9. Relativitzar els sistemes, els mètodes i els coneixements	Saber estar/ser			C3 C5

CONTINGUTS	
Tema	Subtemes
Tema 1 Les economies preindustrials: població, agricultura, comerç i manufactura a l'època moderna.	<ul style="list-style-type: none"> . Característiques generals de l'economia preindustrial. . La relació població-recursos. La teoria malthusiana. . L'agricultura tradicional i les transformacions agràries. . Formes de distribució de la renda agrària. . L'explotació camperola. . Intercanvi i especialització com a factors de creixement econòmic. . El creixement de la demanda i la crisi del sistema gremial. . Les relacions econòmiques del món urbà i del món rural. . La manufactura urbana i la rural: la protoindustrialització. . L'organització empresarial de la producció i del comerç. . Els diferents processos de l'expansió comercial europea. . La dinàmica i els factors de la R.I. a Gran Bretanya. . El paper de la demanda i el creixement demogràfic. . Transformacions tècniques i innovacions. . Canvis en l'organització empresarial. . Recursos naturals, consum energètic i transports.
Tema 2 La Revolució Industrial	<ul style="list-style-type: none"> . La política institucional. . El paper de l'agricultura. . Estalvi i formació de capital. . Organització i diversificació del sistema financer. . Població activa britànica: distribució, classes, nivell de vida. . El model de difusió industrial. . El cas belga. . El model industrial francès: un cas anòmal. . La Unió Duanera i les característiques del creixement alemany.
Tema 3 La difusió de la industrialització	<ul style="list-style-type: none"> . L'aparició d'una gran potència industrial: els USA. . El canvi de ritme d'un país endarrerit: Itàlia. . La industrialització al Japó. . Les característiques de la segona revolució tecnològica. . Els límits del model de creixement britànic.
Tema 4 L'economia mundial al segle XIX.	<ul style="list-style-type: none"> . El comerç internacional: necessitat i importància. . La política comercial. . Expansió i nova estructura dels intercanvis.

Tema 5 Reconstrucció i desequilibris de l'economia internacional: la primera postguerra mundial.	<ul style="list-style-type: none"> . Els efectes del comerç: recursos disponibles, difusió de tecnologies i obstacles per al desenvolupament. . Els sistemes monetaris: característiques i funcionament. . Aparició i desenvolupament del diner bancari. . Els efectes del patró-or: evolució i política monetària. . Els moviments internacionals de capital. . La influència de la industrialització sobre els països endarrerits. . Les respostes en aquests països: condicionaments naturals i socials. . L'herència de la guerra: pèrdues i reordenació del territori. . Deutes, reparacions de guerra i desordre monetari. . Inflacions i hiperinflacions: el cas alemany. . El retorn al patró-or. . Formació i desenvolupament de l'economia socialista centralitzada. . Creixement i desequilibris de l'economia internacional. . La reestructuració del comerç mundial. . Tensions en el sistema financer: préstecs internacionals i paper USA
Tema 6 La crisi econòmica dels anys trenta.	<ul style="list-style-type: none"> . Els orígens de la depressió econòmica: els USA. . Els problemes del sector agrari. . Producció industrial, salaris i beneficis. . L'especulació, la política monetària i el crack. . La Gran Depressió: conseqüències econòmiques i socials. . Les vies de difusió de la crisi. . Les respostes a la crisi. . Els Estats Units i el New Deal. . Les crisis i diferents estratègies de les economies europees. . La crisi als països exportadors de productes primaris. . Costos i conseqüències econòmiques de la Segona Guerra Mundial. . La reconstrucció: Acords de Bretton-Woods i Pla Marshall. . La política econòmica keynesiana i el paper de l'Estat. . La dinàmica del creixement durant l'època daurada, 1945-1973. . L'extensió del model stalinià després de la Segona Guerra Mundial. . El cercle virtuós: un creixement que provoca creixement. . El canvi estructural: el comportament de l'oferta i la demanda. . Les desigualtats en el creixement econòmic mundial. . La crisi dels anys setanta. . Del cercle virtuós al cercle viciós: l'estanflació. . Increment demogràfic, dependència alimentària i crisi ecològica. . Canvis en la política econòmica: la crisi de l'Estat del benestar. . L'ampliació de l'esclatxa entre els països rics i pobres. . L'enfonsament d'un gegant: disfuncions i reformes fallides a l'URSS. . Els EEUU i els nous reptes econòmics de la Unió Europea. . L'economia mundial durant la darrera dècada.
Tema 7 L'època daurada de l'economia capitalista.	
Tema 8 La fi de l'expansió: la crisi dels anys setanta i vuitanta. Els principals problemes econòmics en el món actual.	

METODOLOGIES	
	Descripció
Activitats introductòries	Comprovar l'estat dels coneixements dels alumnes en Història Econòmica Mundial mitjançant una sèrie de comentaris textuais i estadístics.
Sessió Magistral	45 hores a l'aula. A través seu, el professor establirà els eixos fonamentals de la matèria, aportarà la informació més rellevant sobre cada tema i situarà els diversos aspectes en el context de la disciplina històrica. A títol indicatiu, considerem que l'alumne pot assolir perfectament aquests continguts amb una dedicació

	diària de mitja hora.
Debats	5 de les 15 hores pràctiques a l'aula. Sobre la base de la informació anterior, hom assenyalarà a l'alumne la lectura d'articles o capítols de llibre de poca extensió, triats de manera que explicitin una controvèrsia històrica, que després caldrà posar en comú i debatre a l'aula. Considerem, a títol indicatiu, que aquestes lectures i la seva elaboració requeriran 10 hores de treball anual de cada alumne.
Treballs	Íntimament lligat a l'apartat anterior, es tracta d'analitzar les dades obtingudes, i elaborar unes conclusions amb la incorporació de bibliografia. Hem considerat que l'alumne necessitarà 10 hores per fer aquesta tasca. Cal tenir en compte que tots els continguts –teòrics, pràctics, de debat i del treball- guarden una íntima connexió en aquesta matèria.
Pràctiques externes (de camp/sortides)	En el nostre cas, consistiran en el treball de l'alumnat a Arxius Històrics o bé d'empreses, de la documentació dels quals se'n derivarà el treball que especificarem a l'apartat següent. El professor guiarà aquesta activitat de prop, tot indicant el material específic a buidar. L'experiència ens demostra que el contacte amb les etapes més embrionàries de la recerca històrica engresca l'alumnat, i el fa comprendre realment el procés històric. Hem considerat, a títol indicatiu, que l'alumne haurà de dedicar 20 hores anuals al buidat d'aquesta informació.
Resolució de problemes, exercicis a l'aula ordinària	10 de les 15 hores de classes pràctiques. Al ritme que els continguts teòrics ho requereixin, s'introduirà l'aparell estadístic i gràfic que apuntala, demostra o il·lustra la veracitat de la informació aportada. En el nostre cas, comptem amb una eina específicament elaborada per a la nostra docència, MUIÑOS-TEROL (2004) Materials d'Història Econòmica, amb una bateria de gràfics, quadres, mapes, textos històrics, etc. Atès que la resolució d'aquests exercicis, implicats en l'avaluació, va íntimament lligada al seguiment de les classes teòriques, considerem que un quart d'hora de repàs serà suficient per tal que l'alumnat pugui abordar-los.

ATENCIÓ PERSONALITZADA

	Descripció
Sessió Magistral	Resoldre els dubtes que la informació donada presenti a l'alumne.
Debats	Atès que hom deurà repetir un exercici incorrecte, i que té implicacions en l'avaluació, caldrà resseguir la trajectòria de cada alumne de manera individualitzada.
Treballs	Marcar les línies que cada alumne ha de seguir i resoldre dificultats de les lectures.
Pràctiques externes (de camp/sortides)	Determinar amb l'alumne la documentació que cal buidar, i acompanyar-lo, si s'escau, a l'Arxiu corresponent el primer dia.
Resolució de problemes, exercicis a l'aula ordinària	Suggerir la línia d'anàlisi possible, recomanar bibliografia i resoldre dubtes.

AVALUACIÓ

	Descripció	Qualificació
Debats	5 de les 15 hores pràctiques a l'aula. Sobre la base de la informació anterior, hom assenyalarà a l'alumne la lectura d'articles o capítols de llibre de poca extensió, triats de manera que explicitin una controvèrsia històrica, que després caldrà posar en comú i debatre a l'aula. Considerem, a títol indicatiu, que aquestes lectures i la seva elaboració requeriran 10 hores de treball anual de cada alumne.	10%
Treballs	Anàlisi i elaboració de les fonts anteriors. Forma bloc amb la pràctica externa. El format, únic, inclou el buidat i aquesta elaboració, i totes dues representen el 30% de la nota final.	10%
Pràctiques externes (de camp/sortides)	Buidat de fonts històriques primàries. Forma bloc amb el treball que caldrà presentar a la fi de curs. El format, únic, inclou aquest buidat i l'elaboració posterior, i representa en conjunt el 30% de la nota final.	20%
Resolució de problemes, exercicis a l'aula ordinària	Resultat de la impartició de classes pràctiques, es recolliran a la fi de cada una d'elles, i caldrà repetir-los si no arriben a un mínim de correcció.	20%
Proves de Desenvolupament	Preguntes obertes sobre un tema, amb resposta extensa. Entenem un examen de 2 hores, la primera de les quals seria dedicada a aquest tipus de prova. L'examen en conjunt representa el 40% de la nota final, i hem considerat que l'alumne l'hi ha de dedicar en conjunt 16 hores de repàs, atès el procés d'avaluació	30%

Proves pràctiques	continuada durant el curs Utilització dels coneixements teòrics per analitzar i situar sèries, mapes o textos històrics. Ocuparia la segona hora de l'examen, i el seu pes relativament inferior ve donat pel fet de comptar amb els exercicis lliurats al llarg del curs, que es comptabilitzen més avall.	10%
-------------------	--	-----

FONTS D'INFORMACIÓ	
Bàsica	<p>-ALDCROFT, E.A., Historia de la economía europea, 1914-1990., Crítica., 1997 Barcelona.</p> <p>-KENWOOD, A.G.-LOUGHEED, A.L., Historia del desarrollo económico internacional., Istmo., 1997 Madrid.</p> <p>-HERNANDEZ, M. Et altri, Historia Económica Mundial., Crítica., 2004 Barcelona.</p> <p>-CAMERON, R., Historia Económica Mundial. Desde el Paleolítico hasta el presente., Alianza Ed., 1990 i següents. Madrid.</p> <p>-FOREMAN-PECK, J., Historia Económica Mundial. Relaciones económicas internacionales desde 1850., Prentice Hall., 1995 Madrid.</p> <p>-WRIGLEY, E.A., Historia y población., Crítica., 1985 i següents. Barcelona.</p> <p>-FELIU, G. i SUDRIÀ, C., Introducció a la Història econòmica Mundial, PUV, 2006 València</p> <p>-DE VRIES, J., La economía de Europa en un periodo de crisis, 1600-1750., Cátedra., 1990 Madrid.</p> <p>-DDAA, Lectures d'Història Econòmica Mundial., P.U.B., 1993 Barcelona.</p> <p>-MUIÑOS, M.J.-TEROL, V., Materials d'Història Econòmica., Cossetània-URV., 2004 Valls.</p>
Complementària	<p>-ANDERSON, M., Aproximación a la historia de la familia occidental, 1500-1914., Siglo XXI, 1988 Madrid.</p> <p>-GALBRAITH, J.K., El crac del 29., Ariel., 1985 Barcelona.</p> <p>-WALLERSTEIN, I., El moderno sistema mundial. 3 vols., Siglo XXI., 1998 Madrid.</p> <p>-KRIEDTE, P., Feudalismo tardío y capital mercantil., Crítica., 1982 Barcelona.</p> <p>-WRIGLEY, E.A., Gentes, ciudades, riqueza., Crítica., 1992 Barcelona.</p> <p>-SLICHER VAN BATH, B.H., Historia agraria de la Europa Occidental, 500-1850., Península., 1974 Barcelona.</p> <p>-MADDISON, A., Historia del desarrollo capitalista. Sus fuerzas dinámicas., Ariel., 1991 Barcelona.</p> <p>-CIPOLLA, C.M. (ed), Historia Económica de Europa. (Diversos volums.), Ariel., 1981-84 Barcelona.</p> <p>-CIPOLLA, C.M., Historia Económica de la Población mundial., Crítica., 1990 Barcelona.</p> <p>-NOVE, A., Historia económica de la Unión Soviética., Alianza Ed., 1983 Madrid.</p> <p>-KINDLEBERGER, C.P., Historia financiera de Europa occidental., Crítica., 1988 Barcelona.</p> <p>-LIVI-BACCI, M., Historia mínima de la población mundial., Crítica., 1990 Barcelona.</p>

-LANDES, D.S., Progreso tecnológico y revolución industrial., Tecnos., 1979 Madrid.

RECOMANACIONS

Altres comentaris

Assistència obligatòria en 3/4 del total.